

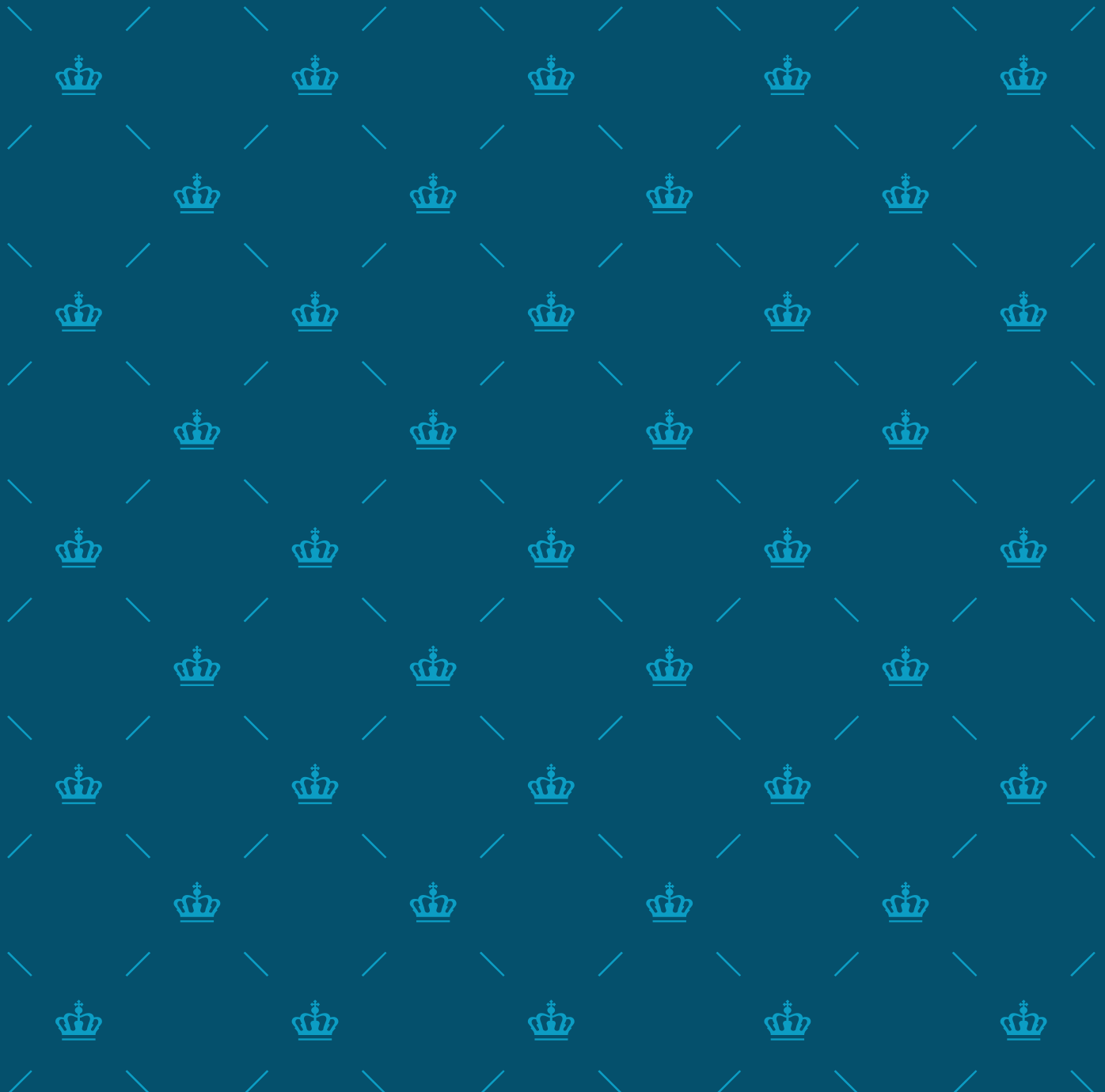

Udlændinge- og
Integrationsministeriet

Medborgerskab 2017

Notat nr. 2: Social kontrol blandt nydanskere og personer med dansk oprindelse

Social kontrol blandt nydanskere og personer med dansk oprindelse

1. Hovedpointer

Social kontrol kan omfatte mange forskellige dimensioner, og der findes ikke en autoritativ måde at måle eller opgøre social kontrol på. I forbindelse med Udlændinge- og Integrationsministeriets årlige opdatering af Integrationsbarometeret benyttes et samlet mål, hvori både oplevet frihed til valg af ægtefælle, oplevet frihed til valg af uddannelse og overordnet tilslutning til et princip om ligestilling indgår. Målingen i integrationsbarometeret gennemføres i slutningen af 2017 med henblik på en forventet opdatering af integrationsbarometeret i første halvår af 2018. For yderligere se integrationsbarometer.dk.

I denne analyse ses specifikt på mere konkrete udslag af social kontrol, som vedrører overvågning og følelsen af frihed. Der tages udgangspunkt i svar fra personer i alderen 18-29 år, da social kontrol især gør sig gældende i forhold til denne aldersgruppe.

- Mere end hver sjette nydansker har været udsat for, at familiemedlemmer har tjekket deres mobil, mail, computer eller taske for at kontrollere dem. Det gør sig gældende for hver tiende med dansk oprindelse.
- Mere end hver sjette nydansker har været udsat for, at familiemedlemmer har overvåget dem ved at ringe til dem eller følge efter dem. Det gør sig gældende for hver tiende med dansk oprindelse.
- Hver niende nydansker har inden for det seneste år oplevet, at familiemedlemmer har presset dem til at kontrollere søskende og andre familiemedlemmer. Det gør sig gældende for hver tyvende med dansk oprindelse.

Målt ud fra disse tre spørgsmål, har der været en stigende oplevelse af social kontrol i 2017 i forhold til de forudgående år. Stigningen er dog behæftet med betydelig statistisk usikkerhed. Det kan ikke ud fra spørgeskemaresultaterne afgøres, om stigningen skyldes en mere udbredt social kontrol eller en større bevidsthed om social kontrol blandt nydanskere.

Foruden disse tre spørgsmål er det værd at nævne, at hver anden nydansk kvinde føler, at hun i høj grad har frihed til at gøre de samme ting som jævnaldrende mænd. Det gør sig gældende for ni ud af ti kvinder med dansk oprindelse.

2. Baggrund

Hvert år gennemfører Udlændinge- og Integrationsministeriet en spørgeskemaundersøgelse med fokus på indvandrere og efterkommeres medborgerskab. I Medborgerskabsundersøgelsen 2017 er der særligt fokus på nydanskernes værdier og holdninger. I dette notat fokuseres på udbredelsen af social kontrol blandt nydanskere og personer med dansk oprindelse. Læs nærmere om Medborgerskabsundersøgelsen 2017 i appendiks og se notatet Baggrundstabeller fra Medborgerskabsundersøgelsen 2017 på uim.dk.

3. Spørgsmål vedr. oplevelsen af social kontrol i Medborgerskabsundersøgelsen for 2017

I Medborgerskabsundersøgelsen 2017 bliver respondenterne stillet en række spørgsmål om, hvorvidt de har oplevet at blive holdt øje med eller kontrolleret af deres familie. Svarene er opsummeret i tabel 1-3.

Tabel 1: Oplevelse af at blive holdt øje med eller kontrolleret af familie, fordelt på herkomst

Har du inden for det seneste år været udsat for, at familiemedlemmer har tjekket din mobil, mail, computer eller taske for at kontrollere dig?			
	Ja, mange gange	Ja, enkelte gange	Nej
Dansk	1%	10%	89%
Indvandrere	4%	15%	81%
Efterkommere	4%	13%	83%
Har du inden for det seneste år været udsat for, at familiemedlemmer har overvåget dig ved at ringe til dig eller følge efter dig?			
	Ja, mange gange	Ja, enkelte gange	Nej
Dansk	1%	9%	91%
Indvandrere	6%	11%	82%
Efterkommere	6%	12%	82%
Har du inden for det seneste år oplevet, at familiemedlemmer har presset dig til at kontrollere søskende og andre familiemedlemmer?			
	Ja, mange gange	Ja, enkelte gange	Nej
Dansk	2%	4%	95%
Indvandrere	4%	8%	88%
Efterkommere	2%	9%	89%

Anm.: Der afrundes til hele procenter, hvorfor rækker ikke altid summer til 100 %. Der er beregnet χ^2 -tests for at undersøge, om der er statistisk sikre sammenhænge mellem oplevelsen af social kontrol og herkomst. Sammenhængen mellem første spørgsmål i tabel 1 og herkomst er på grænsen til at være statistisk sikker (p-værdi = 0,0465). Sammenhængen mellem andet spørgsmål i tabel 1 og herkomst er statistisk sikker (p-værdi = 0,0003). Sammenhængen mellem tredje spørgsmål i tabel 1 og herkomst er på grænsen til at være statistisk sikker (p-værdi = 0,0428). Det kan altså ikke med statistisk sikkerhed siges, at svarene på spørgsmål 1 og 3 afhænger af herkomst.

Tabel 2: Kendskab til andre som er blevet holdt øje med eller kontrolleret af familie, fordelt på herkomst

Kender du nogen, hvis familie har holdt øje med eller kontrolleret vedkommende?			
	Ja, mange	Ja, nogle få	Nej, ingen
Dansk	2%	29%	70%
Indvandrere	8%	30%	62%
Efterkommere	8%	36%	57%

Anm.: Der afrundes til hele procenter, hvorfor rækker ikke altid summer til 100 %. Sammenhængen mellem spørgsmålet og herkomst er statistisk sikker (χ^2 -tests med p-værdi på 0,0004). Der skal gøres opmærksom på, at 7 % af danskerne, 10 % af indvandrerne og 9 % af efterkommerne har svaret "ved ikke".

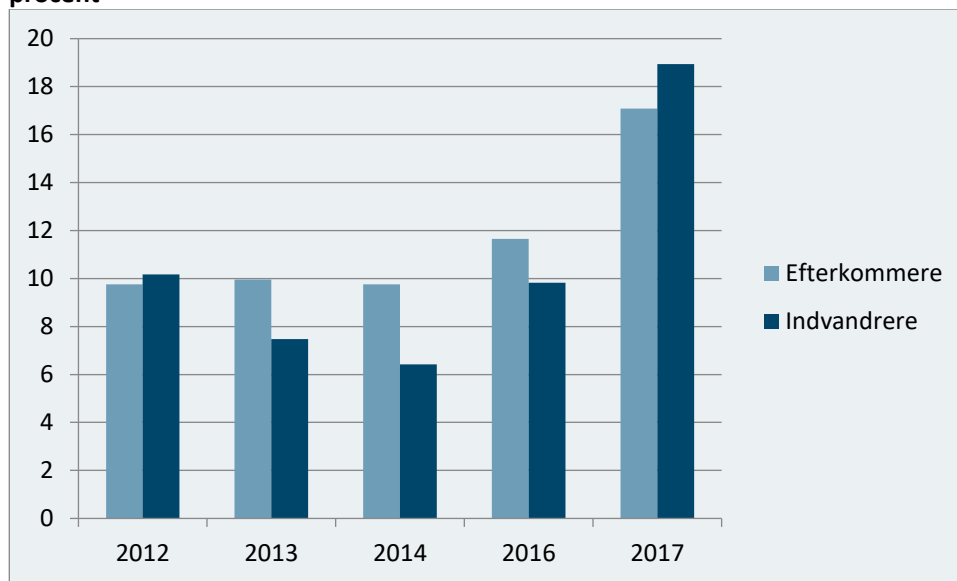
Tabel 3: Kvinders følelse af frihed til at gøre det samme som jævnaldrende mænd, fordelt på herkomst

I hvilken grad føler du, at du har frihed til at gøre de samme ting som dine jævnaldrende af modsatte køn?				
	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke
Dansk	92%	7%	0%	1%
Indvandrere	53%	33%	12%	2%
Efterkommere	53%	34%	13%	0%

Anm.: Der afrundes til hele procenter, hvorfor rækker ikke altid summer til 100 %. Der kan ikke udføres χ^2 -test, da der er tomme celler. Der skal gøres opmærksom på, at 7 % af indvandlerne har svaret "ved ikke".

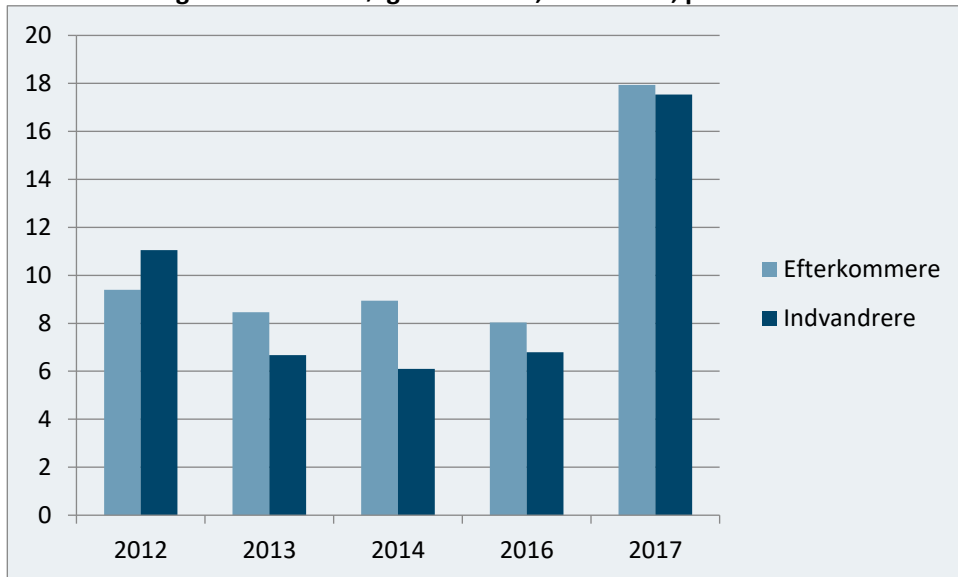
4. Udvikling i oplevelsen af social kontrol

Figur 1: Udviklingen i procentdelen af indvandrere og efterkommere som mange gange eller enkelte gange har været udsat for, at familiemedlemmer har tjekket deres mobil, mail, computer eller taske af familie for at kontrollere dem, 2012-2017, procent

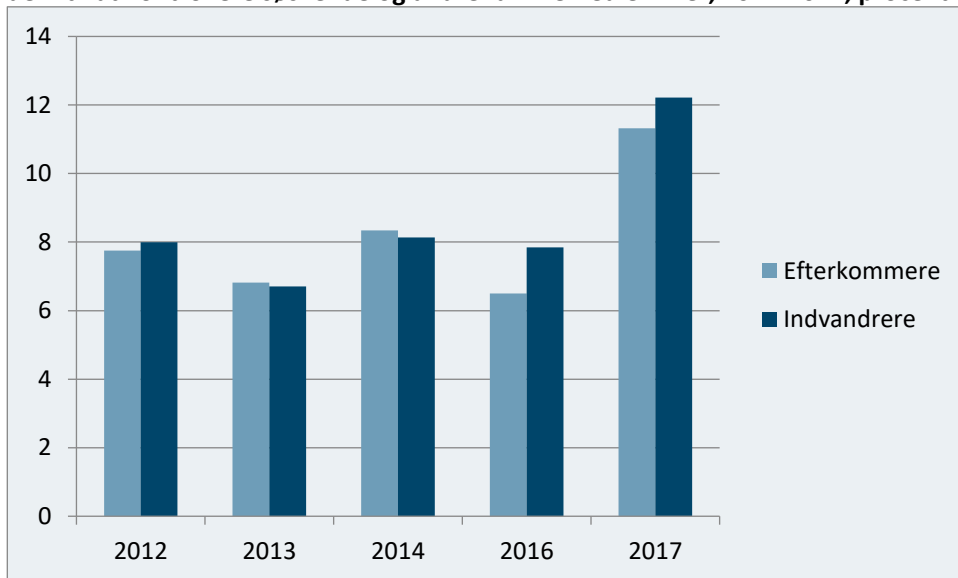
Anm.: Niveaulet for efterkommere i 2017 er med statistisk sikkerhed højere end i 2012, 2013 og 2014, men udviklingen fra 2016 til 2017 er ikke statistisk sikker (χ^2 -test med p-værdi på 0,0823). Vi kan altså ikke med statistisk sikkerhed sige, om den tilsyneladende stigning i procentdelen af efterkommere fra 2016 til 2017 er tilfældig. For indvandrere er niveaulet i 2017 med statistisk sikkerhed højere end i alle forudgående år.

Figur 2: Udviklingen i procentdelen af indvandrere og efterkommere som mange gange eller enkelte gange har været udsat for, at familiemedlemmer har overvåget dem ved at ringe til dem eller følge efter dem, 2012-2017, procent

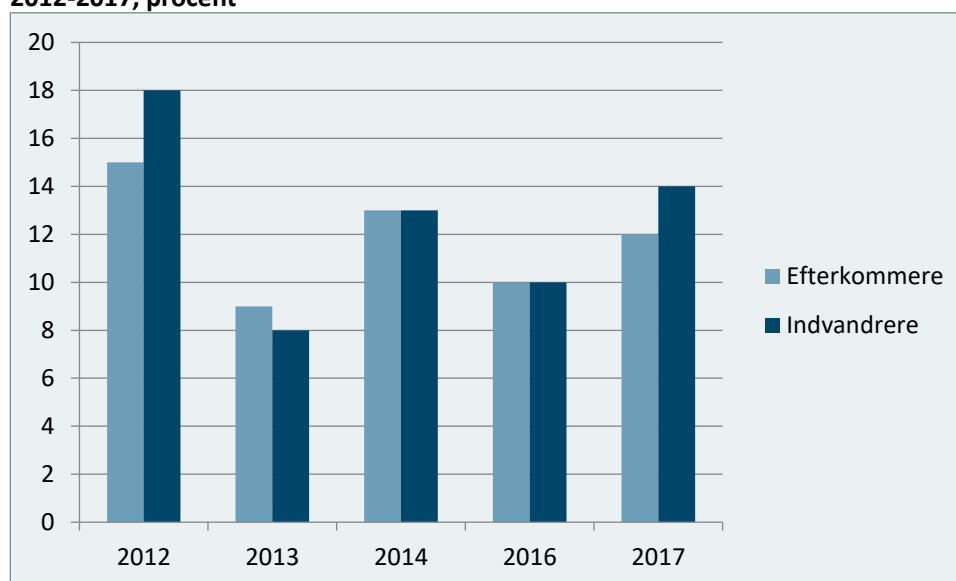
Anm.: Niveaueet er med statistisk sikkerhed højere i 2017 end alle øvrige år for både indvandrere og efterkommere.

Figur 3: Udviklingen i procentdelen af indvandrere og efterkommere som mange gange eller enkelte gange har været udsat for, at familiemedlemmer har presset dem til at kontrollere søskende og andre familiemedlemmer, 2012-2017, procent

Anm.: Udviklingen er ikke statistisk sikker. Efterkommeres udvikling fra 2016 til 2017 har en p-værdi på 0,0561 ved χ^2 -test, mens indvandreres ditto er 0,1013.

Figur 4: Udviklingen i procentdelen af kvindelige indvandrere og efterkommere som i mindre grad eller slet ikke føler, de har samme frihed som jævnaldrende mænd, 2012-2017, procent

Anm.: Niveaueet i 2017 er hverken for indvandrere eller efterkommere med statistisk sikkerhed forskelligt fra de øvrige år.

5. Appendiks: Medborgerskabsundersøgelsen

5.1 Om spørgeskemaundersøgelsen

Udlændinge- og Integrationsministeriet har i en årrække lavet årlige spørgeskemaundersøgelser, der belyser indvandrere og efterkommeres medborgerskab i Danmark. Spørgsmålene og spørgeteknikkerne er gennem tiden udviklet i samarbejde med professor Jørgen Goul Andersen, professor Peter Gundelach og direktør Esther Nørregård-Nielsen. Undersøgelsen er gennemført af Danmarks Statistiks surveyafdeling som en kombination af internetspørgeskema og telefoninterview (mixed-mode).

5.2 Undersøgelsens deltagere

Medborgerskabsundersøgelsens deltagere er både nydanskere og personer med dansk oprindelse i alderen 18 år og derover. Gruppen af nydanskere omfatter indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse. Indvandrerne i undersøgelsen har haft mindst tre års opholdstid i Danmark.

Undersøgelsen i 2017 er baseret på en repræsentativ, stratificeret stikprøve, hvor svarpersonerne er tilfældigt udvalgt i et aktuelt CPR-register. Stratificeret betyder her, at der udtrækkes fra tre strata, som har forskellige udvalgsandsynligheder. De tre strata er 1) nydanskere 18-29 år, 2) nydanskere 30+ år og 3) dansk oprindelse. I år er der gjort en række særlige tiltag for at hæve svarprocenten – se næste afsnit.

Tabel 2: Antal besvarelser og svarprocenter, 2012-2017, antal og pct.

	2012	2013	2014	2016	2017		
	Antal	Antal	Antal	Antal	Svar-pct.	Antal	Svar-pct.
Nydanskere 18-29 år	753	608	652	519	37,3	649	41,8
Nydanskere 30+ år	1.199	1.030	945	811	41,9	970	47,3
Dansk oprindelse	657	636	618	639	59,2	1058	60,3
I alt	2.609	2.274	2.215	1.969		2.677	

Kilde: Udlændinge og Integrationsministeriets Medborgerskabsundersøgelser.

5.3 Repræsentativitet i undersøgelsen

Der er en række særlige udfordringer forbundet med at gennemføre spørgeskemaundersøgelser blandt etniske minoriteter. Som SFI har påpeget betyder dette, at der er undergrupper, som er vanskelige at få til at svare på en spørgeskemaundersøgelse (SFI 2017).

For at øge svarprocenten er der i år gjort en række ekstra tiltag, herunder udsendelse af ekstra rykkerbreve oversat til 7 forskellige sprog, digital opfølgning, udlodning af præmier for svar mv. Som tabel 2 viser, har de ekstra tiltag resulteret i en højere svarprocent i år end i 2016.

For at sikre repræsentativiteten i analysen er der desuden anvendt såkaldt vægtet data. Vægtet data betyder, at alle svarpersoner er vægtet efter deres andel i befolkningen, således at besvarelser fra grupper, som er overrepræsenterede i undersøgelsen, vægtes ned, mens besvarelser fra de underrepræsenterede grupper vægtes op. Data er vægtet på baggrund af alder, køn, disponibel indkomst, uddannelse og sprog. Strataet med personer med dansk oprindelse er vægtet med landsdel i stedet for sprog og socioøkonomisk status i stedet for disponibel indkomst.

Foruden en høj svarprocent er det vigtigt at sikre, at kvaliteten af de svar, man modtager også er høj. Derfor rettes der en særlig opmærksomhed på spørgsmål, hvor mere end 5 % af respondenter har svaret "ved ikke" eller "ønsker ikke at svare". Disse spørgsmål anmærkes i analysen.